Государственная библиотека СССР

ТАХАН ТОЛАМАШ ЛАКХАГІА—КХОАНЕ ГАРГАГІА

Тахан ши шу дуз КПСС XXII съезд хинна, Хьамсарча парте керда Программа толамца кхоачашъеш хІара ди кердача толамашца советски наха. Колхозийн совхозийн кхашка, заводийн цехашка шераГІа оржам латт Октябрь хьалхара социалистически аьхь Тахан толамаш лаккагІа — кхоане гаргагІа — шу уйланца кхъехьеш ба тахан укх сурташ тІа оаха гойта нах.

* * *

Сурта тІа: (вырдехьара) Амирханов Сайпи, Д. Васинко сурс.

«Шалинский» совхоза шоплагІча отделене кхашка хьинаре къхьегаш сий даьххьаг Амирханов Сайпе кулгалдеча звено болхлош. Шоай утастка хІара гектара тІара чуйІай 437 центнер шекара свекла.

СЕРДАЛО

МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВІАШАГІКХЕТА!

Свет Арадувл 1923 шера денз

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома, Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Советен Министрий Советен орган. Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

№ 95 (2824). Ера, 17 октябрь, 1963 шу. Мах 2 кеп.

ГУЙРЕНО СИХБУ АХАРХОЙ

Дика латтача хинах пайда а яцаш, кхашкара балхаш чакхдахара оарцагІбаьнаб колхозийн совхозийн кхъехьегамхой.

Дуккхача боахамашкара ух дика хоамаш — хьажкІаш чуйІа яьлиай. ТІа-тІа кІезигагІа хулаш латт чуэцанза йиса хьажкІаш 15 октябре кхачалца чуйІай 86 эзар гектара тІара хьажкІаш — ерриг дІайийнарех диъ дакъа. ТІехьхьарча пхе дийнаьха чуйІай 62 эзар гектара тІара хьажкІаш.

Цхьабакъа, кхоачашлонза дика дукха гІулакхаш да ахархой. Укх гаргарча деношка чуэца еэаш я 18,7 эзар гектар хьажкІаш, шу дакъе: Наьсарен управленге боахамашка — 6,3 эзар гектар, Урус-Мартана управленге боахамашка—1,7 эзар гектар, Шаьла управленге боахамашка — 2,6 эзар гектар, Гроэненски управленге боахамашка — 1,6 эзар гектар.

Кхьастта а дукха кхъехьега деза сиеклай кхашка: хІинзалца чуйІа шекара свекла 47 процент мара яц, хІаьта цхьаццалолча боахамашка кхы а кІезигагІа чуйІай уж.

Шекара свекла чуэцилга эсала лел Наьсарена Шьален управленей богатыяшца.

Гурахьа ялаташ дІаде аьнна шоашта къоастадаьча лаьттах диъ даьхьа тІа уж культураш дІайийнай Гроэненски Шелковски управленей боахамашка.

15 ОКТЯБРЕ КХАЧЧАЛЦА КОЛХОЗИЙН СОВХОЗИЙН КХАШКА ДАЬ БАЛХАШ

	Планаца нийсйча процентех			
	Чуэца еэаш (гектарашца)	Хьажкйай шекара свекла	ДІайийнаь гурахьа дуз ялаташ	Аьлай заьйь
Наурски	142	—	71	53
Шелковски	154	—	81	17
Суженски	816	—	63	35
Гроэненски	1643	35	81	40
Урус-Мартана	1688	52	54	18
Ножай-Юрта	2122	59	53	41
Шаьла	2610	45	77	23
Наьсарен	6291	12	35	8
Совнархоза совхозаш «Скотооткорм» яхача треста боахамаш	140	—	88	53
Респ. юртбоахама опытни станци	2849	—	69	—
Ерриган республике тІолла	18679	47	67	27

ДАЬХЕННА—ПЛАНАЛ СОВГІА ЯЛАТ

Гроэненски опорно-хьокхама совхоза къахьегамхоша шоай керттера тІулаьх а лоарІаш хьалаьцар КПСС Центральни Комитето могадаь кубански ахархой кхайкарал.

Болх дика вІашТехьбаьккха, дикагІа йолча хенашка чуйІар ка бола ялаташ. Ялаташ дІадийнача ерригача 10400 гектарах хІара гектара тІара 20,6 центнер йоаккхаш ялат даьккхад, цу даькъе 5406 гектара тІа дІадийначух хІара гектара тІара 22 центнер.

Совхоз толаме кхоачашъеш паччахьалхенга ялат доххара задани. 11800 тони дІаяла еэаш хиннача, Даьхенна дІаенай 11840 тонн, цу даькъе 10700 тонн кІа.

Кхъибсаеча Кавказа юрта боахама боллоп совещане нов. Н. С. Хрущева ениа указани кхоачаш а еш, хьатІадоагІача шера хьувькъама чІоагІга лард йоллаш я совхоза коллектив.

Дикагіа йолча агротехнически хенашка, дика кийдьяча лаьтта, дикача фуда дІадийнад гурахьа дув ялаташ 10200 гектара тІа. 12 октябрь тІакхаччалца хІара гектара тІа 2 центнер а йолаш 240 тони минерални удобренеи яхкай ялаташ дІадийнача кхашка. Ерриган а 9000 центнер минерални удобренеш а гаьсаеча озана кхашка, гурахьа ялаташ дІадийнача 5 эзар гектара тІа подкормка ергьа.

6 октябрь тІаьхоачача хана совхоз чуйІа а хьалелхьаь а яьлиаяр 814 гектара тІара хьажкІаш. Цул совгІа хьажкІаш чуэцара оазам. 11800 тони дІаяла еэаш хиннача, Даьхенна дІаенай 11840 тонн, цу даькъе 10700 тонн кІа.

Кхъибсаеча Кавказа юрта боахама боллоп совещане нов. Н. С. Хрущева ениа указани кхоачаш а еш, хьатІадоагІача шера хьувькъама чІоагІга лард йоллаш я совхоза коллектив.

Дикагіа йолча агротехнически хенашка, дика кийдьяча лаьтта, дикача фуда дІадийнад гурахьа дув ялаташ 10200 гектара тІа. 12 октябрь тІакхаччалца хІара гектара тІа 2 центнер а йолаш 240 тони минерални удобренеи яхкай ялаташ дІадийнача кхашка.

Совхоза коллектив хІанз ший берриге кнз тІабахийтаб хьайбай продукци яккхарех паччахьалхенгага йоккхареп план кхоачашъера.

Д. ШАГО — совхоза директор; **В. ГРУШЕЦКИЙ** — парткома секретарь.

* * *

Октябрь хьалхарча социалистически яхье бокхха къахьегама толам баьккхаб тха юртбоахама артелерча ялаташ кхедерашца тІехкхоачашдаьл паччахьалхенга дІаенай 2571 тонн ялат, цу даькъе хьажкІаш — 1295 тонн. Цуга совхозашкеи совхозашкеи ялат дохкарг даькъе шоашца тІаийдаь ца деккар. Даьхен амбаршка дІаэца хьашка, гурахьа ялаташ дІадийнача 5 эзар гектара тІа подкормка ергьа.

6 октябрь тІаьхоачача хана совхоз чуйІа а хьалелхьаь а яьлиаяр 814 гектара тІара хьажкІаш. Цул совгІа хьажкІаш чуэцара оазам. 11800 тони дІаяла еэаш хиннача, Даьхенна дІаенай 11840 тонн, цу даькъе 10700 тонн кІа.

ХьажкІаш массенахьа а цхьатарра чуэца йоллаенай шекара свекла. Укх шера из дІайийнай 243 гектара тІа.

Совхоза коллектив хІанз ший берриге кнз тІабахийтаб хьайбай продукци яккхареп паччахьалхенга дІаенай 2571 тонн ялат, цу даькъе хьажкІаш — 1295 тонн. Цуга совхозашкеи совхозашкеи ялат дохкарг даькъе шоашца тІаийдаь ца деккар. Даьхен амбаршка дІаэца хьашка, гурахьа ялаташ дІадийнача 5 эзар гектара тІа подкормка ергьа.

Оаха тхоашта хьалхашка оттадьч укх тайпара деккар: ка бода ялат дІадийнача дерригача лаьттах хІара гектара тІара 1964-ча шера 30 центнер ялат дакха.

А. САУХИН — «Победа» яхача Сунженски колхоза председате-ла заместитель; Н. ЕЗЬКОВ — парткома секретарь.

* * *

Предгорни боахама кхъхьегамхоша, Нохч-ГІалгІай республикански опытни юртбоахама станце тилман болхлошен специалисташ дош деанагар дуккхаеэача вай Даьхен амбаршка 2500 тонн ялат чуэца ахьна.

Оаха, гІад а даха, хоам бу, из деккар опытни станце коллективо 1963 шера 14 октябре кхоачашлаь хиларах: паччахьалхенна дІаденнад 2571 тонн ялат, цу даькъе хьажкІаш — 1295 тонн. Цуга совхозашкеи совхозашкеи ялат дохкарг даькъе шоашца тІаийдаь ца деккар. Даьхен амбаршка дІаэца хьашка, гурахьа ялаташ дІадийнача 5 эзар гектара тІа подкормка ергьа.

Совхоза коллектив хІанз ший берриге кнз тІабахийтаб хьайбай продукци яккхареп паччахьалхенга дІаенай 2571 тонн ялат, цу даькъе хьажкІаш — 1295 тонн. Цуга совхозашкеи совхозашкеи ялат дохкарг даькъе шоашца тІаийдаь ца деккар. Даьхен амбаршка дІаэца хьашка, гурахьа ялаташ дІадийнача 5 эзар гектара тІа подкормка ергьа.

6 октябрь тІаьхоачача хана совхоз чуйІа а хьалелхьаь а яьлиаяр 814 гектара тІара хьажкІаш. Цул совгІа хьажкІаш чуэцара оазам. 11800 тони дІаяла еэаш хиннача, Даьхенна дІаенай 11840 тонн, цу даькъе 10700 тонн кІа.

Кхъибсаеча Кавказа юрта боахама боллоп совещане нов. Н. С. Хрущева ениа указани кхоачаш а еш, хьатІадоагІача шера хьувькъама чІоагІга лард йоллаш я совхоза коллектив.

Дикагіа йолча агротехнически хенашка, дика кийдьяча лаьтта, дикача фуда дІадийнад гурахьа дув ялаташ 10200 гектара тІа. 12 октябрь тІакхаччалца хІара гектара тІа 2 центнер а йолаш 240 тони минерални удобренеи яхкай ялаташ дІадийнача кхашка

Политпросвещение дешар доладеннача хьалхарча деноех

КХОАЧАМБОАЦАРАШ ДІАДАХА ДЕЗА

Экономика дегІайлорга болх кхы ІІахо а, хьалха материалыш хьал-торг тоаяра а дахькарга докхий дежараш дика камахьал а йоалаш кхоачашлара Іалальате болх доар-хІам болап да кхьеггамхой политически кхьеггамаш хьинар кхы ІІахо а айдеспа. Нахах, цар саккетамах, уж кхъхьеган безаш хиларах, цар творчески кьинарах тийна да дерриг а. Советски нарха коммунистически кхетам бала-да лоаттабу кьовсам бай хьалхашкахка кхуьлл ина да, кхьа идейно-кхетама балхо — коммунизм хьалдеги чоаггІа сиху.

Парте Центральни Комитета июньски Пленумо идеологически болх овлангара тодабар долла хІама чуложаш йола программа елар партийни организацеташ. Кхьахьегашка кхетам а, цар мировоззрени ялара тІабеРзабк хула беза из болх керттера дахьа-хІара советски саг Іилман, марксистско-ленински мировоззрени йолаш хилитара ГІолергдолча тайпара вІашТхьехьаьккха. Иза-еза партийни организацеташ идейно-политически балха ерриг систе-ма.

Нохч-ГІалгІайчен юртахкарча партийни организацеша хІанз дуьхьа балхан ду партийни пропаганда духхатІа пайда йоалаш хилитара, нах болчча моттигашка дІа а ухаш лелабу цаРцара кхетама болх, шоаш беча кхетама балхаш чу ца лоацаш цхьаккха а саг да ангара ТІакхув. Хьалхе-ара саанна, кхъьанцарча партийни организацеша кьаьстта духхатІа терко ю коммунистаннан партер боацараштеи кхетам балара керттера форма йолча политически дешара.

1-ча октябре дешара керда шу ІІадоладеннаш партийни комсомольски дешара сете. Политически дешар ІІадолалаьд 31444 саго — юрташкарча коммунистаннан парте боацача акТиистаннан. Уж спахкарчул дуккха а духхатІа хул. Дожкхой хиначул хиначул дешара формашта а чулоацама а. Дешар хала хургдоапача лекторешка, юххьанцарча экономически школашкь, кружокашка, семи-наришка, юртбоахама хьакъеьхьа кхетам а, цхьа йолча умнегаетара ка юрта боахама экономика Іомае лаьрхІа ва 11808 саг. Республикерча юрташка духхьашка уж-ка шера болх бе йолаенна-ІІ агрозоотехнически курсеш а, хІаьта комму-нистически кхетам бала-ра эттара дикагІчарех цхьа форма — коммунистически къхьегама школаш а. Цу школашка дешаш 2000 совгІа саг ва хІанз.

Соахха а санна, къьастта духхаІа терко тІаяхитІаш вайнаьхха-кхалнаха политически деша хьхара ГІулахха. Царна лаьрхІа хьайлаьна, 279 кружокаш дешаш 4649 кхалсар я.

Дешар ІІадоладеннаха хьалхарча денош хьахьекхаш партко-маша, юххьанцарча партийни организацеши политически дешара сеть ІІадолаІІалаш духхьа оргаи-низаторски болх бах хилар, коммунистаннан а парте боацараштаа а дешара форма харжа новкъостал-дьх хилар, наха политически кхетам бала могагрдола пропагандис-таш хьожабаьк ца. Безаш ТІагІорггболаш а керттера дежараш белгалдеаха а чакхъьалар хьалхара занятеш Суяженски, Наурски, Гроозненски, Советски, Ве-дана, иштта кхыча районешка. Идейно-теоретически кхетам бала-кка болаш, республика, района, боахама хьалхашка латтача дежараша бувзам болаш чакхъьяхар уж занятеш колхозий, совхозий, учреждений духхаІа болча пропагандисташа.

Хьожаргда кай юрта боахама а конкретни экономико Іомаеш бала-на Наурски районе Калинина цІерахуча совхозера кружока бал-хара. «КПСС ЦК июньски Пленум-а решенеш — хІанзарча этапаех идеологически болх кхы ІІахо а, тІоаггІбара программаш ахь хьал-хара тема юоацача хана, комму-низм хьалъера дакъье вай Дзуженна карагІлаьнарш, дІаяхача замах юхедисача воча ГІулаг-кхашта дуьхьала лоаттабу кьов-сам, советски патриотизмах интер-национализмах уйлаца халкъ хьалхездар дувцача хана совхоз экономически дегІайр къьата хьъ-хьоккаш дика масалаш кхийлара, пропагандиста совхоза директора нов. Сабанина, цІерашъ яьхар общес-ственни хьашташ шоайлаеч тІеХ-доарХаш болча совхозерча дика-ІІа болча наьха. Гуччахьача бакъьаРашца хьахьекхар цо пач-чахьалкхеча а йат докхара, свек-ся а бакъ дарадо а хьакхеера дакъьара шоай деххараш толамца кхоачашлаь болча совхоза болх-лой сахкетам а къьхьегама хьынар а лаьхдена хилар.

Краснодарски совещане итогаш а йийцар пропагандиста, хиш дехь-кийгеи химически удобреешн юрта боахама Іалъьмате докхха маІан долап хилар гойташ белг-галара масалаш кхийлар. Цу кружоке дешаш бараш бригади-раш, управляющеш, совхоза боа-хама кулгалхой да. Царех хІара-нена занятеша новкъостал ду шийна тІабилга болх дика кхоа-чашбе, толам балара е толам ца балара бахьянаш довза.

Марксистско-ленински теори Іомаяршара къьхьегамхой тІоаггІа лаххбена хилар дика хьалъокх ухх бакъдолчо а: кол-хозхоша шоаш дийка а дийка об-щественни-политически занятеш Іомаш ворхІ лектори хьайлайл ухх шера Нестеровски яхача ста-нице. Дешара шу ІІадоладаьлеш лехьа хьалхха уххаза вІашагІьлеЛай Іалама-Іилмай кхетамий кру-жок. Цу кружоке дешаш безаш дан 25 саг хилар. Цига пропа-гандистала хьожаяьй йоккха опыт йола хьехархо А. Н. Шапова-лова. ДІаязвенна хиннарш 25 саг мара воацашеч ха а 100-нел совгІа саг кеп-пара занятеш а, къьмете дыках тешаш бола нах а бар шера. Из ишта дикагІа хургхлара лоархІам а бан, цу кружокаш лектори е чоагІара Суяженски управление парткомэ.

Суяженски района Ленина цІе-рахуа колхозерча конкретни эко-номика Іомаеча кружок ю-дуьхьа ГІалгІайчен деношн ба-раша шоллагІча занято пропаган-диста агронома М. Х. Удовиченко, «Социалистически юрта боахами коммунизма материально-техниче-ски база хьалъера дакъьера цун-доарХІамга къьата цунгІа дийца-чунга. Пропагандиста дувцачунга алхха ладийгІа ца Іеш, колхозо боахам ІІахо а тоабара де деза-рий хьакъехьа предложенеш тил-лар кружоке дешаш болча наьха-рий лелалаеч нов. Асаев Катваша, зоотехника нов. Гордано-ва, щурий-товарни ферма фирга-дира нов. Эльдукаев Увайса, бак-да дааран лелалеча бригада бри-гадира нов. Бибулатов Эльмурзаев ишта къьхьар.

Пхьабакъьа, хьалхарча заня-теех ишта гучадьлар цхьайолча партКомашен юхььанцарча пар-тийни организацешен политически дешар дергІа ІІадолалара ешт-шана тайпара кийчо яь ца хилар а. Хьалхара занятеш ца хулаш ехар Шелковской, Шаьла, Урус-Мартана районашкарча дуккхача кружокашкеи политшколашкеи. Цхьабакъьа, гІакъта а цу ГІулакха дукха сагото еш хиланзар парт-комаш. Из баььна лелалоаш-ГІа занятеш а па хулаш йисар Шелковской района наькъьял участкан пищекомбинатен кружо-кашкеи политшколашкеи, хІаьта «Коминтерн» яхача колхозе хеша-ваьлла. Цхьабакъьа 12 сагах 6-сар мара ваизар. Иштта занятеш цу хулаш йисар Шаьла районера цхьайолча кружокаш а.

Баььа тохамаш гучадьлинаЛ партКомаша Пахьожкан цо лоаг-табар бахьан долаш цхьайолча парторганизацеша кружокаш вІа-лаиЗбаьь юртбоахама института 3-ча курсе заочно дешаш вола колхоза зоотехник нов. Третьяк а ветеринарни лор вола нов. Хомутов а. Царга шоашка хьатта хІама а доацаш дІаязбаьь цу кру-жоке. Иштта цу тайпара ГІула-кхаш хиннаЛ. Шаьла, Пьасарен-Хьоккаш а, Ведана районашка а.

Кхы цхьаьккха а гучадьлар зе-тешкеи йолаенна хьалхарча де-ношка. Республикански организа-цеЛ цхьаболча кулгалхоша а ГІо-дир кружокашкеи политшколаш-кеи занятеш ца хилийтара. Орш-ни политически дешара ди хилар, цхьабакъьа уж-ка шера 1-ча октябре совещане хьый-хар районашкара хиш дехха-чу системай управляющеш. Из ба-хьан долаш занятеш ца хулаш-ниЗар Наурски Суяженски хиш-денхка системай парторганиза-цешкара кружокаш. Цу кружокаш-на ІІадаьхар. Парткомаш пхьа-кхаришла ба, кружокашкеи полит-школашкеи занятеш хургІоаза-ГІулаккаш ца леладарзаЛ совнаргІа, хІара оршот дийнахьа шоай идей-но-теоретически кхетам лакхбара ца хьалхарча хила.

Политически дешара система занятеш йолаенна хьалхара де-ноШ ІІадаьхар. ПарткомаШ пхьа-кхаришла партийни организацеши дехха-рийла а цу деношка гучадь-лаьккхаш а цу деношка гучадь-дахьа политически дешара ГІу-лаккаш ца леладарзаЛ совнаргІа, хІара оршот дийнахьа шоай идей-но-теоретически кхетам лакхбара ца хьалхарча хила.

Политически дешара системе

ХІАНА КІЕЗИГЬЕННАЙ ШУРА?

Совхоза керт-терча зоотехник Сериков Виктор Иванович тхо фер-машкоа дІакхачалехь аьлар, — аз хьалха ца хьоьа дІаях шуга — кхоачамбоацаран дукха да тха фермашка, цкъахьара, тхо тех-карах хІама хувцалургдолаш дац.

Хьа дукхха а къамаьл дир цо. Кхоачамбоацаршта кадаш мара, уж дІадахара доагІаш цхьаькха дош алацар.

Шоллагlча отделене шурий-товарни фермера доахан леладеллаш уьк шера паччахьалхенна 4000 центнер шура дІаяла езаш ба. ДІабахача ыйс бетта дІаенна 2060 центнер мара яз. Уьк тІехьарча хана дІ тІехьа кІезиъко доахана шура. Масала, 6-на октябрехь 1962 килограмм дІаенна 7-на октябре 1348 килограмм мара шура дІаенна ферма болх-лошца паччахьалхенна. Цу дийнахьа енначул шин центнер кІезигlта елар 9-на октябре а.

Гулъахь хІинз а оарцагІбалаяш ба совхоза кулгалхоЛ. Дечтача доахана моша доакъар телаш. Боссешка доажадарах хІамэ хилаш дечтача доаханна. Отделене шортта да моша доакъар, цхьабакъа. доакъар ферме хьакхахь транспорт яц, яхаш локадаш ва МТФ бригадир Бо-ташев Хьусеп. Цо яхар бакъду совхоза директора нох. Головченкос.

— Дукхха за къамаьл дир цо. Хьоачамбоацаршта кадаш мара, уж дІадахара доагІаш цхьаькха дош алацар.

Шоллагlча отделене шурий-товарни фермера доахан леладеллаш уьк шера паччахьалхенна 4000 центнер шура дІаяла езаш ба. ДІабахача ыйс бетта дІаенна 2060 центнер мара яз. Уьк тІехьарча хана дІ тІехьа кІезиъко доахана шура. Масала, 6-на октябрехь 1962 килограмм дІаенна 7-на октябре 1348 килограмм мара шура дІаенна ферма болх-лошца паччахьалхенна. Цу дийнахьа енначул шин центнер кІезигlта елар 9-на октябре а.

Гулъахь хІинз а оарцагІбалаяш ба совхоза кулгалхоЛ. Дечтача доахана моша доакъар телаш. Боссешка доажадарах хІамэ хилаш дечтача доаханна. Отделене шортта да моша доакъар, цхьабакъа. доакъар ферме хьакхахь транспорт яц, яхаш локадаш ва МТФ бригадир Бо-ташев Хьусеп. Цо яхар бакъду совхоза директора нох. Головченкос.

— Дукхха за къамаьл дир цо. Хьоачамбоацаршта кадаш мара, уж дІадахара доагІаш цхьаькха дош алацар.

Шоллагlча отделене шурий-товарни фермера доахан леладеллаш уьк шера паччахьалхенна 4000 центнер шура дІаяла езаш ба. ДІабахача ыйс бетта дІаенна 2060 центнер мара яз. Уьк тІехьарча хана дІ тІехьа кІезиъко доахана шура. Масала, 6-на октябрехь 1962 килограмм дІаенна 7-на октябре 1348 килограмм мара шура дІаенна ферма болх-лошца паччахьалхенна. Цу дийнахьа енначул шин центнер кІезигlта елар 9-на октябре а.

Гулъахь хІинз а оарцагІбалаяш ба совхоза кулгалхоЛ. Дечтача доахана моша доакъар телаш. Боссешка доажадарах хІамэ хилаш дечтача доаханна. Отделене шортта да моша доакъар,

Совхоза кхоаларча отделене моша доакъар кхоачаденна шин кІиран дІаьлад. Дукха Іаьсий ла-ре фермо хІинзаца кІадаьса. Цар-на телаш дола моша доакъар а кулгалча фермера кхуьхьан да. Цхьабакъа, из а ах мара дІакхоа-чаш дац цу Іаьсьашка. МТФ-е мий-мийнге шортта доакъар цхьалхашка уллаш латташ бахача наьха хьабйаш дар. Шин центнер хиллал моша доакъар хьалхаш-на а уллаш яжаш латташ яр цхьа-ниг. Цунна гаьна доацца латтар ферма хьалчоачун пинар, хьалхаш-ка моцца деакъара йоккха кучка а латташ. Цхьабхьанахь бажаш ешт латтар. ДІалоа тара дацар уж цхьабаш совхозачарна. Дерста-дар уж.

Хьатlадоагlаш латт Іа. Цхьабакъда, цунна яь цхьаккха кийнонаш. Шоллагlча отделене «елочка» стабаь латташ 300 тонн жоп а ба. Уьк ханнаца доаханна дІа а ца луш, таяхаш латт яз. Хlаьта масса фермашкара детта доахан хІанна а чусоцадаь кхабаш.

Хlанзалана детта доахан чусоцадаь кхоабаш на хиларан совгlа хьатlадоагlача Іай доахан латта лелаш бола помещенеш тоже бо-лабеннабан цхьанна а ферме.

Кхоалаг1ечен цхьоалаг1ечен отделенеЙ фермашкара помещенеш кІоагlаш а даьнна я. Кlала ий доа-цаш тІаьдача лаьтта дийша уьк шера паччахьалхенна 4000 центнер шура дІаенна 2060 центнер мара яз. Цхьабакъа, из а ах мара дІакхоа-чаш дац цу Іаьсьашка. МТФ-е мий-мийнге шортта доакъар цхьалхашка уллаш латташ бахача наьха хьабйаш дар. Шин центнер хиллал моша доакъар хьалхаш-на а уллаш яжаш латташ яр цхьа-ниг. Цунна гаьна доацца латтар ферма хьалчоачун пинар, хьалхаш-ка моцца деакъара йоккха кучка а латташ. Цхьабхьанахь бажаш ешт латтар. ДІалоа тара дацар уж цхьабаш совхозачарна. Дерста-дар уж.

Хьатlадоагlаш латт Іа. Цхьабакъда, цунна яь цхьаккха кийнонаш. Шоллагlча отделене «елочка» Іаьсана лаьрхІа яь йоккха телят-

Хьажкlаш чуэца эггара хьалха арабьалар Урус-Мартана производственни управление «Гореq»

совхоза 1-ча отделене механизатораш Тимуров Аднани Хадаев Абукари. Хlара денна цаГ-ах норма кхоачашйо пар.

СУРТА ТІА: (ьардехьара аьтхьа) трактористаш А. Хадаев, А. Тиморов, грузчик М. Бекиев.

С. Шерипова сурт.

ХЬУВКЪАЮ ХЬАЖКІАШ

Ерриге арс діалаьцца дада Сунженски производственни управленде Нестеровски станицера «Коммунизмагса бона ниКъ» яхача колхоза кхаш. Уж да денъашта хьхара хьадоладенна Эса атагlенах цхьа дакъа а доалаш. Цолжа втагlа діаккхаччалца. Хьаьна лаьтташ да ухъхаара дараш. Духха хана денз лакхача хьувкъамашца кlа, баьна дараш, пенсеца, кьаьстера хьажкlаш кхее харца цlи хеза ба нестеровцаш.

Ухх шера башха-дика толамаш дьхьа Яков Иванович Тимошенкоси цуи механизированни звено чlеналлен. 380 гектар долча лаьттах хlара гектара тlара томар тlехь 82 центнер ярйолаш хьажкlаш кхоьл звенос.

Дукха нах хул хlинз цlи хеза волча хьажкlаш лелаеччул кхаш-ка. ККХ-3 яхь яьи комбайн лел цуи кхашка тlолла го тувсаш. Хlара комбайна тlехьа шишша машинн 5—6 брнчкен я.

Рьяьа ши звеньевой ций звено болх ншгта дика лелаяр. Тамаш а ец иззил долча лаьттара ншгта бокхха хьувкъам бьакккача.

— Кlезига кхаъхеча дешнзар,— йоах Яков Иванович вела а къ-жош, — хlьта а лаьтта кlамаьр-ша хинна тlаьн. Цхьабакъда, дерригга а фуд аьлча, из да, оаха агротехника нийса лелаяр. Ме-къал нзаяр оаха, кхашка ханна-хь удобрениеи ехнар, хьажкlаш дlалелехь лаьтта кlейдир, ханна-хьа дlа а йийра, тlехьатlайс ма-кхаш а долаш кхоза культивацн а йир. Цунах шин беркат дьлар.

Кулгашца къа па хьегаш хьалкхейир механизатораша хьажкlаш — дерригга балхаш механизмашца дпр. Кьметтеш чу а машинашца эпа лаьрхlар цар хьажкlаш.

Болх дика лел механизаторий Дремлюга Михаилси комбайнера Крайнюков Алексеен. Цlакхха а сеца латташ ха яккхаш цар агре-

ДЕНИНГРАД. С. М. Кирова цlерахча «Электросила» яхача заводан конструкторашца оттае болабеннаш Газа заказаш ей болча 42 эзар кило-ваттти 63 эзар киловатти низ болаш бьача гидравлически генераторий эскизни проект.

СУРТА ТІА: (ьардехьара аьтхьа)

ЬоккхаГа вола инженер Г. Б. Пинский, керттера конструктор П. Н. Фролови, керттера инженер-расчетчик Ф. М. Левчуки Ганана лаьрхІа хьеча гидрогенератора экизни проекта уьалш юкшеп болзхь.

И. БАРАНОВА сурт.

ТАСС фотохроника.

Са новкъостех-механизаторех

Тхо, механизатораш, цар-цагlдаларга хьежжа мара чаккхдаргаш цхаккхара балхаш. Из «къайле» массанена а хоош я. Доккхий декхарш да тхона хьалхашка латтарга, тракторист, комбайнер вlалла да хиннача тайпара ший денал ураоттаде декха-рийла ва къьсстта уьк денош-на.

Масала, тlа отделене хІинз а Іалашдеш латт моша а гlожа а доакъар, чуаца йолленнай хьажкlаш, гидиргаш, коартолаш, шекара свекла. Цхьатlар-да де деза уж массаколи балхаш. Кхи тlехьадаьча йиш боацаш да зиб оахиига, ялат дlадулдига.

Сихьнь чуэцаш латт хьажкlаш. Даурбекой Яхьыс кулгалдеш йоха звено шоай 200 гектар хула участок уьк деношка тхо. Дозгlача тайпара кlоэрга, фийг ца боабеш дlалуь кlа.

Сона юхье йоалл Озаов Іалаудина агрегат а (сеиьщик Маинев Нурдин). Дика опыт йолаш механизатор ва из. Цуна соцналистически яхь лаьцай аз.

Ца хоаставнча варгаан тхона фу хьатlахкхуьаш вола шофер Акиев Азамат-Гири а. Цуи беяхах пlаккха а сацап тха агрегаташ.

Хlанзалехь а тхд шин агрегате 200 сонгlа гектар фу дlадийнад. Из болх кастта чаях а бьаккха зябь ача долалургда тхо.

У. ПАРИЖЕВ.

«Октября 40 шуьа яхача совхоза Долакха-Юртарча отделене тракторист.

ТІЕХЬАДУСА БОАХАМАШ ХИЛИЙТА ЙИШ ЯЦ!

КОЛХОЗ ТІЕХЬАЙИСАРА БАХЬАНАШ

Колхоза керттера ганз, цун боахама лард лаьтта хилар хонш да. Аха а оахаш дІаде а хьайбаш доажаде а кхоачамболлаш лаьтта доацаш йолча колхоза экономика, тІа-тІа сов а йоалаш, лерргаГа дегlааха йиш яц.

Суженски районерча «Ленина ниКъ» яхача колхоза экономика тІехьаосаи хилара бахьанаш тоххача хана эггара хьалха белгалдоаш из боахам буллача хана оахача а хьайбаш доажаделча а лаьттай кхоачамбоацаш из билла хилар. Цудухьа хІинз а, из «хьайбай» колхоз вlашагlьелла ворхlлагlа шу доладеннача хана а, вlалла а лоадам боацаш кlезига ба цун боахам. 159 етт а болаш дерригаш 467 бежан, совгlа дахlеначу — уж да 1963-ча шера яхъьке колхозе хинна хьайбаш.

Геттара кlезига да колхозо чудахьаш дола ялат. Масала, соахха 535 гектар ялат дидийнача метте, кхоачаш ялт эзар центнер а дапар колхозо цу лаьттара хьадьккха ялат. Дlаде фу а, хьайбашта энар а дІа а оттадаь, кхаъеграма деношта лаьрхІа луш дар колхозхоита Наденичуа тІе-хьагІа а деррига цхьа эзар сонгlа центнер мара ялат дисанзар колхозага паччахьалхенга дохха. Цудухьа колхоза еррига доходаш 52 эзар сом мара хиланзар 1962 ча шера, хlаьта расходаш 78 эзар сом хиларг. Цу тайпара, паччахьалхен кредитанца меттаоттаде а дезаш 24 эзар сом дехкар колхоза дlатlа а хьарчин чакхдаларга из яь. Колхоза экономика а йоашан, цунна дІахьерга дехкараш-да шерагара шерага дегlаухаран. 658 эзар сомага гlолла тlехдьяннаш хlинзаьска а цу боахамах дlехьаьрча паччахьалхенан дехкар.

Шийха дІахьаорга декхараш дІатакха а, хlаьта пунца цхьана хьайбай боахаме а лаьттанцарча балхашта а тlехьаосаи, кlезига иза болаш хилар дІадаккха а экономически лард иш колхозе. Из геттара дика хоош я Суженски производственни управлени. Хlаьта а тlехьаосаи йолча доаман колхоза экономика чlоагlара эггара дикагІа бола ниКъ бе шортта лаьтташ долаш йолча лоалахарча колхозех ужа дlатохар, е нагахьа санна цу районера дукха лаьтташ долаш йола колхозашца зlамигаергхуде, парех хьакъасташ йола колхозаш дlатехача пайдаэрга хургда «Ленина ниКъ». Орджоникидзе цlерах, «Ильича васкеташ» яхарш санна, экономически кlезига из болча колхозех. Из дъ а вож дъ а, цу колхозашка кхоачамболлаш лаьтта хургдола оагlув е еза.

Цунца цхьана хоадамболлаш тоаданза дагрдоацаш да экономически дихкгІа из болаш йолча колхозашца Суженски района лоаман зонерча кlезигlта из болча колхозашта ду тайпара вlашагlьелла а предприяти вlашагlа цу йоаккхийтаН битача а болхлоца. Хьалхагlа уххеза болх беш кар 40 французски инженер 240 болхлоп. Цхьабакъда, дергача пайдаш предпринимателий кисашка ухар, цудухьа производства база болаш баЬар болхлой. 25—30 процент брак йора заволо. Геттара кхы тайпа да сурт тахан. Французски 40 инженера когаметта хІанз болх болх цхьа аьлларча опытни болхлоех цхьа алжирски инженери цун ши заместители. Бакъда, болхлой духха гlа хинаб. 340 сар ва уж. Цхьабакъда, заводо хьалхагlа 30 процент йуш уххаза. Болхлоца кхетаду, йоах хинна брак, хlинз 1—2 процент мара лаш. Заводя производство тІа-тІа лаьхлуш йоагlа .

Уххаза Оранс я прокат хьаеш йола передельни завод з — АСИЛОР, Из хlанз уьх сахьата Алжирски Республике эггара йоккагІа йола проектан завод а ну тайпара национализаци , эь я. 1961 шера цига дьаьккхар 31 эзар тонн армэтурни болат. Керттерча дьаьхе мехкв эшап йола Іаьржа-на металлий прокат кхыча мехкашкара ий а еш тІаккхьалачунца кхоачамбоацаш.

Оаха къамаьл ду болхлошца, заводской самоуправлене комитета, алжирски хьаъегамхой Ергригьюкъарча союза организацце викалаш. Из завод а хьалхагІа хинна дьаьца цу тайпара аьтхьа

(Дlаэодар 4-ча оагlо тІа).

СЕРДАЛО

3-гІа оагІ. 17 октябрь 1963 шо.

СИЙЛЕН ЗАМАННА—СИЙЛЕН ПРОИЗВЕДЕНИЙ

КПСС ЦК июньски Пленума решенеи тIа белгалладъ советски искусствона докский декларации художественни творчество дегIайоллояра вай парте йоккха йоазко ешт хилари.

Республика художникаш шоай творчески позицешка критически хоза а цIа хьежача баргбоацача-шоашхьара произведенийн а, а чулоацама а уйла ца йича баргбоацача бахьар цу документаша, йоккха йоацача вай художникийн творчески коллективана южъбаз формалистаин абстрактни искусствана тIехьалаттараша. Цхьабакъера, творчески балха тIа долла хIама вашIтехьа да яхилга дац из. Цхьа бахьан доапап дацар никсусствах долча партийни документаш художникийн собрание дувцар республике изобразительни искусство дегIахкъвларгйоллча наькъий хьакъехьара, художникаш халкъа хьалхашка боккхача бехьтоккхама хилара хьакъехьара, идейности говзалун шоайла вашагIдоаллаш хила деза шиларIдоаллаш хила деза шиларIдоаллаш хьамала а хинна дIаоттар-

Ухх тIехьхьара шерашка шоай болх тохьал дика тоабаьб республикерча художникаша. Произведенийн творчески боарам дуккха а духха тIа лахьбенчаб. Дуккха тIа уввтае яьнна выставкаш: республикански, группповой, персональни. Районашка хул дIа-юха лела выставкаш. Толлуш тоагIа, изобразительни искусствона пропаганда яра болх самодеятельни художникашна бу болх.

Художникаш колхозашка, совхозашка, промышленни районашка, лоамаш юрташка ахаро художникашта новкъостал дир шоай произведений темаш йIаьхий яра, республика таханара да, цун бахьха-дикача наьха тIулаккаш цар тIа хьалхоккара.

Цу дьакъе болх дикагIа бу художникаша В. Мордовина, О. Клюкина. Г. Авсаджанова, А. Григорьяна, О. Чубарова, Н. Латышева, скульпторша И. Бе. кичева, В. Мамакова.

Цхьабакъда, кердача хано дIадехарашка хьежача, художникийн союза творчески болх хьадхашка оттадьча дехараша маяхара бац. Кхьметтел опытни мастерий произведенеш а хул цкъаза хоахамбоацаш доахкаш, композицин уйла яиза оттаъь, образни лерта тIа хьа ца хьоккаш.

Из деррига а хул художникаш, шоай болх хоахашбева хана, критически да хилар бахьан доаш. Вахар тIагIоллор мара да довзаро творчество а хилийтаг тIагIоллора мара.

Шоай хила еззача тайпара йола произведенеш хьае езаш хинаро художникашкара дIалех йоккха профессиональни говзал хIларал соотIа, вай вахарагара эгара лоархIамерIа дола хIамаш хьакхаржа а цар маIан кхетаде а ховлга. проблемаш йоккхийн чоалкенеи яр аьнна ца кхерадо партийни хьинварца уьхьокха ховлга.

Говзал лакхъар, хьашт йола произведенеш идея йолаши лоарIаш болашш хилийтар духьа кхоссам доагIабар.

Союзан керттера декхар. ДуккагIа терко яьна яргьяьш вай творчески катигорий, мамогга дуккагIа новкъостаца деш, харцахъерча наькъа тIа ластаргбоацаш уж лора а бебтворчески дегIабоалабара.

Творчески тIоагIоргIа бе деза самодеятельни художникашца, изобразительни искусства мастерий нохч-тIаллIай къамех йола кадраш хьалххеара къаьстта йоаккхо а ец.

Мастерскешта чуъьа бева балахахи выставкаш ярахи кхоачашбаь Iе йиш яц творчески союза болх. Вай республика общественни культурини вахара дуккха тIагIоллаш хинна ца деза. Масала, тхона духха хIамаш кхарIаларда вай города художественни кийчо еш, цхьабакъда, уккхаза доагIгIаш дола новкъосташ шо города кулгалхой оагIонгахара. Вай город хоза хила еза шиъ тIулаккаша хинна ца деза, шиъ сибатаца а, тIаьта цун йоаккхо е езаран цхьа художникаш хинна Iаш.

ХIанз хьакхаьхай общественни деятельность, художникаша, композиторша, архитекторша, артисташа, культурни мастерий произведенеш а хул цкъаза хоахамбоацаш доахкаш, композицин уйла яиза оттаъь, образни лерта тIа ьха ца хьоккаш.

Из деррига а хул художникаш, шоай болх хоахашбева хана, критически да хилар бахьан доаш. Вахар тIагIоллора мара да довзаро творчество а хилийтаг тIагIоллора мара.

Шоай хила еззача тайпара йола произведенеш хьае езаш хинаро художникашкара дIалех йоккха профессиональни говзал хIларал соотIа, вай вахарагара эгара лоархIамерIа дола хIамаш хьакхаржа а цар маIан кхетаде а ховлга. проблемаш йоккхийн чоалкенеи яр аьнна ца кхерадо партийни хьинварца уьхьокха ховлга.

Говзал лакхъар, хьашт йола произведенеш идея йолаши лоарIаш болашш хилийтар духьа кхоссам доагIабар.

Союзан керттера декхар. ДуккагIа терко яьна яргьяьш вай творчески катигорий, мамогга дуккагIа новкъостаца деш, харцахъерча наькъа тIа ластаргбоацаш уж лора а бебтворчески дегIабоалабара.

Творчески тIоагIоргIа бе деза самодеятельни художникаша, изобразительни искусства мастерий нохч-тIаллIай къамех йола кадраш хьалххеара къаьстта йоаккхо а ец.

Мастерскешта чуъьа бева балахахи выставкаш ярахи кхоачашбаь Iе йиш яц творчески союза болх. Вай республика общественни культурини вахара дуккха тIагIоллаш хинна ца деза. Масала, тхона духха хIамаш кхарIаларда вай города художественни кийчо еш, цхьабакъда, уккхаза доагIгIаш дола новкъосташ шо города кулгалхой оагIонгахара. Вай город хоза хила еза шиъ тIулаккаша хинна ца деза, шиъ сибатаца а, тIаьта цун йоаккхо е езаран цхьа художникаш хинна Iаш.

ХIанз хьакхаьхай общественни

ДоттагIай, И. Плиева фоторт1од.

Лора трибуна

ТРАХОМА ЯХАЧА ЛАЗАРАХ ЛОРАДЕ БIАРГАШ

Трахома яхача вирусо хьахулийташ дола инфекционни лазар дунен тIа бIаргашта хулача лазарех эттара чIогIаргIа даржаш долча лазар да.

Из шакхе а бIарг айп боаккхаргболаш а цхьан сагагара кхьчара дола дозалш а лазар да.

Трахома кхет боккхийча нахах а берех а. Трахома берашка аттагIа дIадоал, нагахьа санна цар-га хьожаш бола нах трахома доаллаш а бале, из дIалдргдоаца тIулаккаш деш а беце: берий бIаргех, барахьех, теникех, кхьча хIамаех бIеха кулгаш детташ хуле.

Мишта кхет а уа хоош кхеташ хул трахома. Эттара хьалха трахомах цамогаш хинначча хана лазар хоалш, хIама дика бIаргагу, цудухьа ше памогаш волга цо ха а тарлу. Цамогар кхиттача сага дIахо йодача хана юкъ-юкъе бIарга ча чу хIама йоаллаш санна хеташ, бIаргашгIарий чухьара оагIонгахьа. Нагахьа санна дарба деш на хуле. лазар дIахо тIоагIлу, из лазар бIаргашгIарий чурча оагIорахьа кхиттта па Iеш. бIарчача бIарга кхета а юхъера бIаргаш доаде а тарлу.

БIаргашгIарий чеш харцаха дегIахар санна дола лазараш бокхиийча наха хинна ца Iеш, кагийча наха а, кхьметтел берашта а хул. МоллагIа ха йола гар цамогаш хила тарлу трахомах, нагахьа санна цамогаш волча саго леллату юкъмарех хьекха гата, тIайба, пхьегIа, кхьйола IамашI цо лелаййи. Берашка дIа-юха доал из цIкъаза тенгашка, книжкашка, кхыйола цар кест-каста дIа-юха йича хIамашка тIолла, йудухьа масса хана а берий унахIденонга хьожаш хила еза нана.

Группа а кхыйолача инфекционни лазарий а вирус санна феца хулаш иш трахома вирус, йудухьа цу лазарах лорадала дIатабеча да, кхоачам ба кхача бух пхьегIаш, тIа-кIал екха хIамаш юкъа ца лелайича, кулгаш. тIадухьа баркъош, цIеноп цIена леладича.

Советски Союзе дика ахтуш баьннаб трахомина духьала доатабеча къоьсаме. ХIара шера тIа-тIа духгагIа кIезиггу трахома яха лазар, дарба да деш из гаьна а далийте духкхаза а бIаргаш йоаш хинна мотигаш дIаьккай. Трахома гучадалаш сиг сахьате учете дIа а йиде, лазар цIеналь дIадаккхаза бIаргкIзлхара валийташ.

Цхьабакъда, вай республике, юкъ-юкъе мара да уьйе а, йийлуш да трахома яха лазар кхийта та нах. Цудухьа цунах дорвала деза дола дерриг тIулаккаш хьош хинча мара лорадлургьаш сага а къаьстта берий а унахIденонга.

Трахомах дорадеш шоай бIаргаш! Шага а балха тIа а цIеноп делае!

И. ЯНДИЕВ,
хор.

ДЕШАРХОША НОВКЪОСТАЛ ДУ

КIезига новкъостал даьлаш Грозненски районерча Петропавловски юкъерча школа дешархоша «Керда вахар» яхача колхоза чух гурахьа яляташ чуъьа. Лакхерча класскашкарча урокаш дIэцаш, чуъйай 30 гектара тIа шоаш хьалххеьь хьажкIаш, хIара гектара тIара 35 центнер а йоаккхаш. Цул совгIа школьникаша новкъостал а деш, чуъйай 35 гектар чохьалаш йоаха хьажкIаш.

Духхьал дешархоша хьалолъаьй 10 тонн помидорах. Дохкха новкъостал ду цар хьажкIаш хоржача а. Нагахьа кIираши дIадоал дан дешархоша хьажкIаш ца хоржаш. ХIанзалеха а 50 тонн гарга хьажкIаш держай школьникаша.

Г. ХАСАНОВ.

Редактора зам. А. А. МЯКИЕВ.

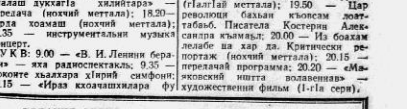

РАДИО: 6.30 — Юрта боахама болхлоцца передача (гIаллIай металла); 6.45 — ашарш; 6.50 — ховшан передаий программаш; 7.10 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор; 8.20 — «Сердало» газета обзор; 8.30 — «ДIаллаху аг оагIоши, хIанзарчун докхкхалн» — беседа (гIаллIай металла); 17.00 — «Ленинан хьехамаш» (шийлабоалкхий тIа никъ» — беседа (эрсий металла); 17.10 — ашарш; 17.15 — кагирхоша болш передача (эрсий металла); 17.30 — керда хоамаш (эрсий металла); 17.45 — «Пишхьошта материалаш дуккагIа хилийтара» — передача (нохчий металла); 18.20— керда хоамаш (нохчий металла); 18.35 — инструменталь музыка концерт.

УКВ: 9.00 — «В. И. Ленини берша» — яха радиоспектакль; 9.35 — Кокоите хьалхара хIирий симфони; 10.15 — «Ираз кхоачашкиларча фу эш хьона?» — музыкально-литературни концерт; 10.45 — «Машера фата» — 19.00 — Калинина симфонически сурт; 19.00 — «Ашарш сеан» передача тIа гIоллаш — музыкальни композиш; 19.40—«Миха тIара эрзе» радиопостановка (нохчий металла); 20.45 — Горькован конзертан кооператора йистаькъкхарай концерт; 21.15 — «Дон Паскуале» яха Доницетта оперетта монтаж; 22.50 — СССР-а хIанзара артисташ Мамедов Гороховскаш концерт, 23.15 — «Уйла хьоачашхилара» — радиокомпозиш.

ТЕЛЕВИДЕНИ: 18.20 — передайай программа; 18.25 — Телевизионни кердалларш (гIаллIай металла); 18.35 — киножурнал; 18.45 — Суньженски производственни управленческа артиста Мамедов Гороховскаш тха хинна беседа; 19.00 — «Са Ташкентге яха бакъдолчоа тIера кьаьйна фильм; 19.20 — «Ломаная линия» яха телевизионни журнал (гIаллIай металла); 19.50 — Цар революци бахьан кхоссам доагIабар. Писатель Костерин Александра кхьамаш; 20.00 — Из бохьам лелабе ца хар да. Критически репортаж (нохчий металла); 20.15 — передайай программа; 20.20 — «Маяковский шира а, волявеная» — художественни фильм (1-гIа серн),

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Шеча фронтовийн улица, 15, Телефонаш: редактора зам. — 2-07-01; бехкгочкама секретара — 2-45-46, партийни вахарех, экономикан, письмойн отделийн—2-25-72;

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Красных фронтовиков, 15, Телефон: зам. редактора — 2-07-01; ответственного секретаря — 2-45-48, отделов партийной жизни, экономики и писем — 2-25-72;

«Грозненский рабочий» издательства типографии. Революции проспект.

Типография из-за «Грозненский рабочий» проспект Революции.

ФО22-2. Заказ № 6772.

ДОЗОЛ ДЕХЬАРА

Л. И. БРЕЖНЕВ АФГАНИСТАНЕ ХИЛАР

КАБУЛ, 13 октябрь. (ТАСС). Селхан саррахьа Афганистана паччахьа Мухаммед Захир Шаха йоккха пиъем йир официальни визитаца уьхьаза воаьа СССР Лакхтехьара Советан Президиумна председателна Л. И. Брежневна сийна. Приеме къамаьлаш дир Мухаммед Захир Шахен Л. И. Брежневен.

КАБУЛ, 13 октябрь. (ТАСС). Тахан Афганистана паччахьа председателе СССР-Лакхехьара Совета Президиума председателна Л. И. Брежневна къамаьл хилар Афганистана паччахьаца Мухаммед Захир Шахаца.

Къамаьл деча бар афгански оагIонгахьара Афганистана премьер-министр Мухаммед Юсуф, ковна министр Али Мухаммед, кепа йоазон министр Рштия, кхьча мехкашшарча тIулаккий министра заместитель Этемади, Советски Союзера Афганистана посла Шахалами.

Советски оагIонгахьара бар Л. И. Брежневна баха Узбекски ССР Министрий Совета председатель Р. Курбанов, СССР Министрий Советерча арахьара экономически бувзамашта йоаха Ачхьахьалихен комитета председателна хьалхара заместитель И. В. Архипов. СССР кхьча мехкашшарча тIулаккий министра заместитель С. Г. Лапин, Афганистанера СССР посла С. Ф. Антонов.

ЦIенача дег тIара а доккхача доттагIленца а чакхдаьлар къамаьл.

КАБУЛ, 13 октябрь. (ТАСС). Тахан вIашагIкхийтта дукха нах бар Советски Союза технически новкъостаца хьалъергбоалан йоаха кабульски политехнически института Кабула йистте лара йоалар дездеш.

КАБУЛ, 14 октябрь. (ТАСС). Селхан делкъеч тIехьагIа «Газин» яхача кабульски стадионе граждански прием-митинг СССР Лакхехьарча Совета Президиума председателна Л. И. Брежнева сийна. 20 эзар сага лаьрхIа хьалъаьв стадион тIанкI аьнна нахах хьалйиза яр.

ФРГ ХЕКДА ПРАВИТЕЛЬСТВО

БОНН, 15 октябрь. (ТАСС). Селхан Эркархьа вIашагIъеллай керда федеральни правительство. Кердача кабинете министерски тIулаккаш тIа хьожабабаш малаш ба хIанзарчоа хоош дац.

9 октябрь — Уганда шиъ лоIам тIа ялар дIахьийна ди. Паччахьалихен столица — Кампала. Кхьмаи собрани (парламент) чуйола цIемош.

ТАСС фотохроника.

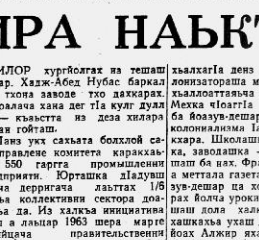

БЕН БЕЛЛА: МЯТЕЖ ДIАЬЯККХАЙ

АЛЖИР, 13 октябрь. (ТАСС) 12 октябре пресс-конференце ше къамаьл деш, Алжира президента Бен Белла хоам бир. Аит Ахмеди Моханд Эль-Хьажнен хIирт лаьтта шиъ хинна мятеж йохьа дIаьяьккха хилара. ГIад а ваха хоам бу аз цу хьакъехьа, ьлар Бен Белла. Из я, ьлар цо, Алжира дергача халкъа, кхьастта а, мятежникаш хьал па лаьцна Кабиле бахьана ваьха котало.

«Цу ьуламерча авантюро» тувлабь а цунах дIаххийта а мел хинначаш цIенгаьа е казармашка юха чуберзара тIаьхьийар Бен Белла.

Мятеж гIоттаьч Аит Ахмеди хьалха вохрIлаIуа тIема округа командующи хинна Моханд Уль-Хаджин дуьна дага бий правительство, ьнна шийга хаттар ьнча. Бен Белла ьлар: Бахьар ьлча, уж лувцарга.

Шиъ американски ххоъ французски корреспонденташ Алжирера дIабахийтар мишта хинна дуьна ьлна дьъа дехара Бен Белла жоп латтар: Пресе вина лаша яздьъоа вIалла ьттехьа тара дац Алжирера тIулаккаш. Оаха мехкара лаьккаб уж шоай дохьаж доаллача пероша цхьана.

Спортивни хоамаш

ФУТБОЛ. Ингтей оалаш латт клубни командаташ хьежара Нохч-ГIалгIайче футболах хьалхе яккхара йола яхь. массеч календарни вIашагIкхетар хилар дIадахача кIирах. МагIадбикера футболисташ эшабир «Старогрозненски НПУ» футболисташ счет 1:4 (бокхичIар), 1:2 (кагийчар) йолаш. Карабулакера футболисташ котбальар Орджоникидзе цIерача стадионна футболисташ. Геттара чIогIа лайлар «Локомотивна» «Динамои» коллективаш. Уж я турнирни таблица тIа хьалха латтараш а. Счет 2:0 йолаш котбальар «Локомотива» кагийбаш. Бакъда бокхийчарна юкъе хоздо яь кхар динамовшаца (4:1). Ишшта дика лайзар ЦРМЗ а «Луч» яхача общества а командаш. Хьалха йолх «Локомотива» (Грозный (43). «Динамо» (402). «Локомотива» (Гудермес) (351) клубаш.

ВОЛЕЙБОЛ. Ухх деноцка Дона тIарча Ростове дIаЬйалай РСФСР-е волейболах хьалхле яккхара йола яхь. Яхьа юкъе дакъа доаллаш я «Спартак» яхача вай республикерча общества команда. Хьалхарча дийнахьа вай волейболисташ лайзар Московски областерча спортсмена-ташца. Вай волейболисташ котбальар, счет 3:1 а йолаш. Счет 3:0 йолаш Ижевскерча командал котбальар спартаковцаш. Бакъда, Куйбышевера-ча волейболисташа эшабир вай спортсменаш, счет 3:2 а йолаш. 22-ча октябре хIанзарчаша дIахьорга яхь.

КАРА ЛОВЗАЮ БУРГАШ. Ухх деноцка чакхъььнний Грозне кубок яккхара йола кара бургаш ловзаева спортсмений яь. Яхье дакъа лаьцна хладокомбината, «Красный молот» завода, ЦРМЗ, АТК-3, «Старогрозненфта» НПУ, бувзама управление, меххдахьта института командаш. ЧIогIа-ГIа доаттаьлча спортсмена къовсаме сийлен пиъа яьккхай «Красный молот» завода кара бургаш ловзачар. Счет 31:21 а йолаш финале хладокомбината командал котбальчаб уж.

Г. ГУЛИЕВ,
респспортсоюза инструктор.

И. М. СЕМЕНОВ—ХУДОЖНИК, ЖУРНАЛИСТ

Ухх деноцка чакхъььнний РСФСР халкъа художника нов. И. М. Семенова творчествах йола выставка (директор искусствоведа нов. Л. И. Петрова). 22 дийнахьа эзаран грозненщан хьийжаб говзава художника творчества выставкага.

80 гаргга йоазув да Семенова творчества хьакъехьа выставке хинначаш грозненщана (йоллошца, гIуллахера барашна, дешархоша) дъь. Цар масса оагIорахьа тохкам бу говзава художника творчества.

Выставка дIакъов л а ча дийнахьа хилар цIи хезаш художника-журналиста творчествана хетаьч собрани. Собрание художникийн союза Нохч-ГIалгIай отделене председателна нов. Каткова собрани хьайийлачул тIехьагIа доклад яьча художника нов. Гольцева ладийгIарий безам дика тIа а яздар. Вайнах Семенова творчество, художник-журналист волаш советски прессе 35 шерра цо бъь болх (Ростовски областерча «Молот» газета муГIарерча болхлочучарга «Крокодил» яьча журнала редколлеге членага хьаччалца).

Собране къамаьлаш дир художникаша Твердохлебова, Мордовина, искусствоведа Бродске, ницата къьбаршна. Цар массане а белгалдьъьхар нов. Семенова творчество партели, халкъаьли, сатирически ирали, дуккха вахара доакъошш чулоацаш хилар, вийса мел доацар доагош из хилар.

Доазол дехьарча мостагIашта гоама ва Семенов, йоазар нов. Бродске, цун ира политически сатира бахьан долаш.

Собране хиннаьрна белгалдьъьхар КПСС ЦК июньски Пленума решенешкара хьажоагIа социалистически реализма искусство дегIайоллояра хьакъехьара Нохч-ГIалгIай халкъа дехкараш.

Хь. МАГОМЕДОВ.